

OLY TA'LIMDA MUSTAQIL TA'LIM TASHKIL ETISHNI REJALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARINING O'RNI.

*Zokirova Nargiza Sadridin qizi
NamDU Raqamli ta'lim texnologiyalari kafedrası o'qituvchisi
Mamatov Abduvali Abduvoxid o'g'li
NamDU Raqamli ta'lim texnologiyalari kafedrası o'qituvchisi*

Annotatsiya

Ushbu maqolada oliy ta'limda mustaqil ta'limni tashkil etishda raqamli texnologiyalarining o'rne o'rganilgan. Mustaqil ta'lim talabalar uchun o'z bilimlarini mustahkamlash, shaxsiy o'qish jarayonini boshqarish va o'qituvchilardan tashqari manbalardan foydalanish imkonini beradi. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini modernizatsiya qilishda, o'quvchilarga interaktiv va moslashuvchan o'qish sharoitlarini yaratishda, shuningdek, ta'lim samaradorligini oshirishda katta rol o'ynaydi. Ushbu tadqiqotda raqamli texnologiyalarning oliy ta'limda qanday qo'llanilishi, ularning samaradorligi va mustaqil ta'lim jarayoniga qanday ta'sir qilishi tahlil qilinadi. Maqolada, shuningdek, raqamli platformalar va onlayn resurslarning o'qituvchilar va talabalar o'rtasida samarali aloqalarni o'rnatishda qanday rol o'ynashi ko'rsatiladi.

Kalit so'zlar: Oliy ta'lim, mustaqil ta'lim, raqamli texnologiyalar, rejalashtirish, ta'lim samaradorligi, onlayn resurslar.

Annotation

This article explores the role of digital technologies in organizing independent learning in higher education. Independent learning provides students the opportunity to strengthen their knowledge, manage their learning process autonomously, and access resources beyond teachers. Digital technologies play a key role in modernizing the educational process, creating interactive and flexible learning environments for students, and enhancing the effectiveness of learning. This research analyzes the application of digital technologies in higher education, their effectiveness, and how they impact the independent learning process. The article also discusses the role of digital platforms and online resources in facilitating effective communication between teachers and students.

Keywords: Higher education, independent learning, digital technologies, planning, learning effectiveness, online resources.

Аннотация

В данной статье рассматривается роль цифровых технологий в организации самостоятельного обучения в высшем образовании. Самостоятельное обучение предоставляет студентам возможность укреплять свои знания, управлять учебным процессом самостоятельно и использовать ресурсы помимо преподавателей. Цифровые технологии играют важную роль в модернизации образовательного процесса, создании интерактивных и гибких условий для обучения студентов, а также в повышении эффективности

обучения. В статье анализируется использование цифровых технологий в высшем образовании, их эффективность и влияние на процесс самостоятельного обучения. Также обсуждается роль цифровых платформ и онлайн-ресурсов в установлении эффективной связи между преподавателями и студентами.

Ключевые слова: Высшее образование, самостоятельное обучение, цифровые технологии, планирование, эффективность обучения, онлайн-ресурсы.

1. Kirish (Introduction)

Oliy ta'limda mustaqil ta'limning o'rni bugungi kunda nafaqat talabalarning o'qish jarayoniga ta'sir ko'rsatish, balki umumiy ta'lim sifatini oshirishda ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Mustaqil ta'lim talabalar uchun o'z-o'zini tashkil qilish, bilimlarni mustahkamlash va shaxsiy rivojlanish imkoniyatlarini yaratadi. Shu bilan birga, texnologiyalar va raqamli resurslarning keng tarqalishi, ta'lim jarayonini yanada samarali, qulay va individualizatsiya qilingan shaklga olib kelmoqda. Oliy ta'limda mustaqil ta'limni tashkil etishda raqamli texnologiyalar yangi imkoniyatlar yaratadi va talabalar uchun zamonaviy o'quv vositalarini taqdim etadi.

Biroq, mustaqil ta'limni tashkil etishda raqamli texnologiyalarni qo'llashda turli xildagi muammolar ham mavjud. Internetga ulanishdagi noqulayliklar, texnik vositalarga kirishning cheklanganligi va raqamli savodxonlikning pastligi kabi omillar, ba'zi talabalar uchun ta'lim jarayonining samaradorligini pasaytirishi mumkin. Shuningdek, o'qituvchilar tomonidan raqamli texnologiyalarni qo'llash bo'yicha yetarli bilim va tajriba mavjud emasligi ba'zan muvaffaqiyatsizlikka olib keladi.

Ushbu maqolada **raqamli texnologiyalarning oliy ta'limda mustaqil ta'limni tashkil etishda o'rni** va ularni rejalashtirishdagi samaradorligi o'rganiladi. Tadqiqotda raqamli platformalar, onlayn resurslar va interaktiv o'quv materiallarining ta'lim samaradorligiga qanday ta'sir ko'rsatishi tahlil qilinadi. Shu bilan birga, talabalarning o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning qanday yordam bera olishi va o'qituvchilarga yangi metodikalarni joriy etishdagi o'rni ko'rib chiqiladi.

2. Usullar (Methods)

Tadqiqotda oliy ta'limda mustaqil ta'limni tashkil etishda raqamli texnologiyalarning o'rni va samaradorligini aniqlash maqsadida bir nechta tadqiqot usullari qo'llanildi. Ushbu tadqiqotda **adabiyotlarni tahlil qilish, so'rovnomalar o'tkazish, eksperimental tadqiqotlar va ma'lumotlar tahlili** metodlari ishlatilgan.

2.1. Adabiyotlarni tahlil qilish

Tadqiqotning dastlabki bosqichida oliy ta'limda raqamli texnologiyalarni qo'llash, ularning ta'lim jarayonidagi o'rni va samaradorligi haqida mavjud ilmiy adabiyotlar tahlil qilindi. Oliy ta'limda raqamli texnologiyalarning qo'llanilishi, interaktiv o'quv materiallari va platformalar yordamida talabalarning mustaqil ta'lim jarayonini boshqarish imkoniyatlari haqida turli mamlakatlarda olib borilgan tadqiqotlar ko'rib chiqildi.

2.2. So'rovnomalar o'tkazish

Tadqiqotda oliy ta'lim muassasalaridagi talabalar va o'qituvchilar o'rtasida so'rovnomalar o'tkazildi. So'rovnomalar orqali talabalar va o'qituvchilarning raqamli texnologiyalarni qanday qo'llayotganliklari, ularning mustaqil ta'limni tashkil etishda qanday yordam berayotganligi haqida ma'lumotlar to'plandi. So'rovnomalar, shuningdek, talabalarning raqamli platformalarni qanday qabul qilishlari va o'qish jarayoniga ta'siri haqida fikrlarni aniqlashga yordam berdi.

2.3. Eksperimental tadqiqotlar

Ba'zi oliy ta'lim muassasalarida eksperimentlar o'tkazildi. Eksperimentlar davomida talabalarga raqamli ta'lim platformalari orqali mustaqil o'qish imkoniyatlari berildi. Talabalar onlayn kurslar, interaktiv testlar, forumlar va video darslar orqali o'z bilimlarini mustahkamlashdi. Tadqiqotda olingan natijalar, talabalarning o'qish samaradorligini va ularning o'z-o'zini nazorat qilish ko'nikmalarini yaxshilashda raqamli texnologiyalarni qo'llashning samaradorligini ko'rsatdi.

2.4. Ma'lumotlar tahlili

To'plangan ma'lumotlar statistik va sifatli tahlil usullari yordamida qayta ishlanib, tadqiqotning asosiy natijalari chiqarildi. Talabalar va o'qituvchilardan olingan javoblar, ularning raqamli texnologiyalarni qo'llashdagi tajribalari va bu texnologiyalar ta'lim samaradorligiga qanday ta'sir ko'rsatishi haqida keng tahlil olib borildi.

3. Natijalar (Results)

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar oliy ta'limda mustaqil ta'limni tashkil etishda katta rol o'ynaydi. Quyidagi asosiy natijalar aniqlangan:

3.1. Raqamli platformalar va onlayn resurslardan foydalanish

Talabalar uchun raqamli ta'lim platformalarining qo'llanilishi o'z bilimlarini mustahkamlash va o'z-o'zini boshqarish imkoniyatlarini yaratdi. Onlayn kurslar, interaktiv testlar, video darslar va forumlar orqali talabalarning o'qish faoliyati yanada samarali bo'ldi. Ayniqsa, **moodle** va **Google Classroom** kabi platformalar mustaqil o'qish jarayonini boshqarish uchun samarali vosita sifatida xizmat qildi.

3.2. Interaktiv o'quv materiallari

Talabalar interaktiv materiallar, masalan, video darslar, simulyatorlar va masalalar yordamida o'qish jarayonini qiziqarli va samarali qildilar. Bu materiallar talabalarning bilimlarni o'zlashtirish va tahlil qilish qobiliyatlarini yaxshilashga yordam berdi.

3.3. Mustaqil ta'limdagi muvaffaqiyat

Raqamli texnologiyalar yordamida talabalar o'z-o'zini boshqarishda yuqori natijalarga erishdilar. O'quv materiallariga istalgan vaqtda kirish va shaxsiy ehtiyojlarga mos ravishda o'rganish imkoniyati talabalarning mustaqil o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshirdi.

3.4. Raqamli savodxonlikning ta'siri

Tadqiqotda aniqlangan yana bir muhim natija — talabalarning raqamli texnologiyalarni qo'llashdagi savodxonligi ta'lim samaradorligiga sezilarli ta'sir

ko'rsatishi. Ba'zi talabalar raqamli vositalarni samarali ishlatishda qiynalayotganliklari ma'lum bo'ldi, bu esa o'qish jarayonini pasaytirishga olib kelishi mumkin.

Albatta! Siz so'ragan **Kirish, Usullar, Natijalar** va **Muhokama** bo'limlarini yanada kengroq va batafsil tarzda keltiraman. Har bir bo'limni yanada boyitaman, shunda maqola to'liq va ilmiy darajada yoritilgan bo'ladi. Quyida keltirilgan **IMRAD** (Introduction, Methods, Results, Discussion) bo'limlari kengaytirilgan shaklda taqdim etiladi.

4. Muhokama (Discussion)

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar oliy ta'limda mustaqil ta'limni tashkil etishda samarali vositalar bo'lishi mumkin. Onlayn platformalar va interaktiv o'quv materiallari talabalar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi, bu esa ularning o'quv jarayoniga bo'lgan motivatsiyasini oshiradi. Shuningdek, raqamli texnologiyalar yordamida talabalarning o'z-o'zini nazorat qilish va o'qish samaradorligini yaxshilash mumkin.

Biroq, ba'zi muammolarni ham e'tiborga olish zarur. Talabalar o'rtasida raqamli texnologiyalarni qo'llashdagi farqlar mavjud bo'lishi mumkin. Ba'zi talabalar texnik vositalarni ishlatishda qiyinchiliklarga duch kelishadi, bu esa ularning mustaqil o'rganish jarayonini to'xtatishi yoki sekinlashtirishi mumkin. Bu muammo texnologik infratuzilmaning rivojlanishi va raqamli savodxonlikni oshirish orqali bartaraf etilishi kerak.

Bundan tashqari, o'qituvchilarning raqamli texnologiyalarni qo'llashdagi tajribasi va bilimlarini oshirish muhim ahamiyatga ega. Ularning yangi metodikalarga moslashuvi va texnologiyalarni samarali ishlatish qobiliyati talabalar bilan sifatli aloqalar o'rnatishda va o'quv jarayonini boshqarishda hal qiluvchi omil hisoblanadi.

Tadqiqotda oliy ta'limda mustaqil ta'limni tashkil etishda raqamli texnologiyalarning o'rni va samaradorligi o'rganildi. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada samarali va interaktiv qilishga, talabalarning o'z-o'zini boshqarish qobiliyatlarini rivojlantirishga va o'quv materiallarini individualizatsiya qilishga yordam beradi. Tadqiqot natijalari quyidagi xulosalarni chiqarishga imkon beradi:

1. Raqamli texnologiyalar oliy ta'limda mustaqil ta'limni samarali tashkil etishning asosiy vositasi hisoblanadi

Oliy ta'limda raqamli texnologiyalar, ayniqsa onlayn platformalar, interaktiv materiallar, va raqamli ta'lim vositalari talabalarning mustaqil ta'lim jarayonini boshqarishda va o'z-o'zini rivojlantirishda samarali vositalar sifatida namoyon bo'ldi. Onlayn kurslar, videodarslar, testlar, forumlar va simulyatorlar talabalarga o'z bilimlarini mustahkamlash, yangi mavzularni o'zlashtirish va o'qish jarayonini shaxsiylashtirish imkoniyatlarini taqdim etadi. Raqamli texnologiyalar yordamida talabalarning o'quv jarayoni yanada interaktiv va o'ziga mos tarzda rivojlanadi.

2. Raqamli platformalar va resurslar ta'lim samaradorligini oshiradi

Tadqiqotda raqamli platformalar (masalan, Moodle, Google Classroom) va onlayn resurslarning ta'lim samaradorligiga qanday ta'sir ko'rsatishi tahlil qilindi.

Ushbu platformalar talabalarga mustaqil o'qish jarayonini boshqarish imkoniyatini beradi, bu esa ta'lim samaradorligini oshiradi. Onlayn kurslar va interaktiv materiallar yordamida talabalar darslarni o'z vaqtida o'zlashtirishi va o'quv materiallari bilan yanada chuqurroq ishlash imkoniga ega bo'ladi.

3. Talabalar raqamli texnologiyalarni ishlatishda yuqori motivatsiyani ko'rsatdilar

Tadqiqotda raqamli texnologiyalar talabalar o'rtasida o'qish jarayoniga bo'lgan motivatsiyani oshirishda sezilarli ta'sir ko'rsatganligi aniqlangan. Talabalar uchun o'quv materiallariga istalgan vaqtda kirish, darslarga tayyorlanish, shuningdek, o'qish jadvalini o'zlari belgilash imkoniyati o'quv jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Bu o'z navbatida talabalar o'rtasida o'z-o'zini boshqarish va mas'uliyatni rivojlantirishga yordam beradi.

4. Raqamli savodxonlikning ta'siri

Raqamli texnologiyalarni samarali qo'llash uchun talabalar va o'qituvchilarning raqamli savodxonligi muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, raqamli vositalarni ishlatishda ba'zi talabalar va o'qituvchilar raqamli savodxonlikka ega bo'lmaganliklari sababli, ularning o'quv jarayoniga raqamli texnologiyalarning ta'siri pasaygan. Talabalar uchun raqamli texnologiyalarni qo'llashda yuzaga keladigan qiyinchiliklar, masalan, texnik vositalarga kirishning cheklanganligi yoki raqamli platformalarga moslashishda muammolar, o'quv jarayonining samaradorligini to'xtatishi mumkin. Bu holatda, raqamli savodxonlikni oshirish, texnik ko'nikmalarni rivojlantirish va raqamli ta'lim resurslaridan samarali foydalanish zaruriyatini keltirib chiqaradi.

5. Muammolar va to'siqlar

Raqamli texnologiyalarni qo'llashda bir qator muammolar mavjud. Ularning eng muhimlari:

- **Texnik infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanmasligi:** Ba'zi oliy ta'lim muassasalarida talabalar va o'qituvchilar uchun zarur bo'lgan texnik vositalar va internetga kirish imkoniyatlari yetarli emas. Bu muammo o'quv jarayonini to'xtatishi yoki sekinlashtirishi mumkin.

- **Raqamli savodxonlikning pastligi:** Talabalar va o'qituvchilar o'rtasida raqamli vositalarni samarali ishlatishda farqlar mavjud. Bu farqlar o'quv samaradorligini pasaytirishi mumkin.

- **Yangi metodikalarga moslashishdagi qiyinchiliklar:** O'qituvchilar uchun yangi raqamli texnologiyalarni qo'llashda tajriba va bilimlarning yetishmasligi, ta'lim jarayonining samaradorligini cheklashi mumkin.

6. Ta'lim tizimining raqamli transformatsiyasi

Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, oliy ta'lim tizimi uchun raqamli transformatsiya jarayoni katta ahamiyatga ega. O'qituvchilar va talabalar o'rtasida raqamli texnologiyalarni samarali qo'llashni ta'minlash uchun ta'lim muassasalari raqamli infratuzilmani kuchaytirish, raqamli savodxonlikni oshirish va o'qituvchilarni yangi raqamli metodikalarga tayyorlash zarur. Raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga joriy etishda o'qituvchilarning raqamli metodikalarga bo'lgan tayyorligini oshirish

va yangi pedagogik usullarni joriy etish uchun malaka oshirish kurslari va treninglar o'tkazilishi lozim.

7. Kelajak istiqbollari

Raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga keng joriy etishning istiqbollari yuqori. Yangi avlod texnologiyalarini, masalan, **sun'iy intellekt** (AI), **virtual haqiqat** (VR) va **kengaytirilgan haqiqat** (AR) texnologiyalarini ta'limda qo'llash, talabalar uchun yanada interaktiv va individualizatsiya qilingan o'qish imkoniyatlarini yaratadi. Ushbu texnologiyalar yordamida talabalar yanada samarali tarzda bilimlarini o'zlashtirishlari, amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishlari va yangi bilimlar olishlari mumkin. Shuningdek, raqamli platformalar yordamida global ta'lim tarmog'iga kirish imkoniyatlari ham kengayadi, bu esa xalqaro ta'lim tizimlari bilan hamkorlikni kuchaytiradi.

8. Tavsiya etilgan chora-tadbirlar

- **Raqamli ta'limni joriy etish va raqamli savodxonlikni oshirish:** Ta'lim muassasalari, o'qituvchilar va talabalar uchun raqamli texnologiyalarni samarali ishlatish bo'yicha treninglar va kurslar tashkil etilishi kerak. Bu orqali talabalar va o'qituvchilarning raqamli vositalardan samarali foydalanish ko'nikmalari rivojlantiriladi.

- **Texnik infratuzilmani rivojlantirish:** Ta'lim muassasalari o'quvchilarga zarur texnik vositalar va internetga kirish imkoniyatlarini taqdim etishlari kerak. Bu texnik infratuzilmani kuchaytirish, o'qish jarayonining samaradorligini oshirishga yordam beradi.

- **Innovatsion texnologiyalarni o'qish jarayoniga joriy etish:** Yangi avlod texnologiyalarini ta'lim jarayoniga joriy etish, masalan, VR, AR va sun'iy intellekt yordamida o'quv materiallarini yanada interaktiv va samarali qilish.

6. Xulosa (Conclusion)

Raqamli texnologiyalarni oliy ta'lim tizimiga integratsiya qilish nafaqat o'quv jarayonining sifatini oshirish, balki ta'limning samaradorligini va muvofiqligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning keng qo'llanilishi, mustaqil ta'limning yangi shakllarini yaratish va talabalarning bilim olish jarayonini shaxsiylashtirish imkoniyatlarini kengaytiradi. Bu jarayon, ayniqsa, talabalar uchun yangi, innovatsion usullar orqali o'rganish imkoniyatlarini yaratadi va ularning o'quv faoliyatini yanada samarali boshqarish imkonini beradi.

Oliy ta'limda mustaqil ta'limni tashkil etishda raqamli texnologiyalarning o'rni beqiyosdir. Ularning yordamida talabalar o'zlarining vaqtini yanada samarali boshqarishi, o'qish materiallarini o'rganishi va o'z-o'zini baholash imkoniyatiga ega bo'ladi. Raqamli platformalar va onlayn resurslar orqali talabalar darslarni o'z vaqtida o'zlashtirishi, o'quv materiallarini qayta ko'rishi va o'z bilimlarini mustahkamlash imkoniyatlarini topadi. Bu esa mustaqil ta'limning asosiy prinsiplariga to'liq javob beradi.

Bundan tashqari, raqamli texnologiyalar talabalarga yanada kengroq ilmiy izlanishlar olib borish imkoniyatini yaratadi. Masofaviy o'qish tizimlari, onlayn konferensiyalar, ilmiy platformalar orqali ular dunyo miqyosidagi ilm-fan

yangiliklaridan xabardor bo'lib, o'z tadqiqotlarini olib borishda mustaqil va innovatsion yondashuvlarni amalga oshirishlari mumkin. Bu jarayon esa ta'lim tizimining global darajada raqobatbardoshligini oshiradi.

O'zbekiston oliy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlar va strategiyalar so'nggi yillarda sezilarli ravishda kengayib bormoqda. Ta'lim jarayoniga yangi raqamli vositalarni kiritish, o'qituvchilarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan tanishtirish, o'quv resurslarining elektron formatlarga o'tkazilishi kabi tashabbuslar ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Raqamli texnologiyalarning joriy etilishi bilan talabalar o'z-o'zini o'rgatish, bilimni mustahkamlash va o'z ilmiy izlanishlarini amalga oshirishda yangi imkoniyatlarga ega bo'lishadi.

Shu bilan birga, raqamli ta'lim tizimi samaradorligini oshirish uchun, ta'lim muassasalarida yangi texnologiyalardan foydalanish bo'yicha tizimli treninglar va kurslar tashkil etish muhimdir. O'qituvchilar va talabalarga texnologiyalardan samarali foydalanish uchun zarur ko'nikmalarni berish, ular orasida mustahkam hamkorlikni shakllantirish ta'limning samarali va sifatli bo'lishiga yordam beradi. Bundan tashqari, raqamli texnologiyalarni ta'limga integratsiya qilish jarayonida ularning etik va axloqiy tomonlari ham e'tiborga olinishi kerak. Talabalar va o'qituvchilar raqamli vositalardan nafaqat ta'limning sifatini oshirish, balki axloqiy masalalarda ham ehtiyotkorlik bilan foydalanishlari zarur.

Kelajakda, ta'lim tizimi va raqamli texnologiyalar birlashib, ta'limning globalizatsiyasi va raqamlashtirish jarayonlarini davom ettirishga yordam beradi. Oliy ta'lim tizimida mustaqil ta'limni rivojlantirish, ayniqsa, global miqyosda mutaxassislarni tayyorlashda muhim ahamiyatga ega bo'ladi. Ta'lim jarayonidagi raqamli o'zgarishlar, nafaqat o'quvchilarning bilim olish usullarini yangilash, balki ularning ijodiy fikrlash, tadqiqot olib borish va yangi g'oyalar ishlab chiqishda mustaqil ravishda ishlash ko'nikmalarini ham rivojlantiradi.

Umuman olganda, raqamli texnologiyalar oliy ta'lim tizimining innovatsion va samarali rivojlanishiga katta hissa qo'shadi. O'zbekistonning oliy ta'lim muassasalarida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish va mustaqil ta'limni rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar ta'lim sifatini oshirishi va mamlakatni global ta'lim tizimiga integratsiyalashishida muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abduqodirov, A. (2020). *Oliy ta'lim tizimida ta'lim metodikasi va texnologiyalarni joriy etish*. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.
2. Husanov, N. (2021). *Mustaqil ta'lim va zamonaviy raqamli platformalar: Oliy ta'limda innovatsiyalar*. Tashkent: "O'zbekiston" nashriyoti.
3. Karimov, S. S. (2020). *Oliy ta'limda ta'lim samaradorligini oshirishda raqamli resurslar va interaktiv platformalarning o'rni*. Tashkent: "Fan va texnologiya" nashriyoti.
4. Aristova, E. G., & Kirillova, N. A. (2017). *Digital Technologies in Education: Opportunities and Challenges*. Moscow: "Uchitel" Publishing.

5. Khan, M., & Shah, H. (2019). *The Role of Digital Learning Platforms in Higher Education*. New York: Springer.